

Prästerna under katolska tiden.

Prästernas bildningsnivå var under kyrkans första tider mycket låg. Böcker voro före reformationen mycket sällsynta, och de fattiga prästerna kunde ju utan sådana ej skaffa sig kunskaper. Deras bokliga lärdom inskränkte sig vanligast till att med nödortfödig färdighet kunna läsa sitt "missale". De hade ock någon kändedom om kyrkliga stadgar samt vissa mötens beslut. Skrifkunniga voro de dock, ty de synas hafva varit mycket anlitade vid uppsättande af köpe- och rättshandlingar. I Upsala katedralskola hade de vanligtvis fått sin utbildning. En efter dåtida begrepp djupare teologisk utbildning måste inhämtas vid utländska universitet.

I kyrkorna fanns sällan en bibel, blott en evangeliibok. Heliga böcker funnos, hvarom uttrycket "svuro å bok", som understundom förekommer i rättegångshandlingar, vittnar.

Det tillkom biskopen att pröfva om en ung man var lämplig för prästämbetet, och om befordringen drog Upsala Domkapitel eller ärkebiskopen sedan försorg.

År 1297 utfärdade Biskop Alleson i Upsala vissa kyrkostadgar för Upsala Stift, dit Ångermanland hörde. Enligt dessa stadgar skulle hvarje präst åt sig utse en biktfader, han fick ej bikta någon från en annan församling, han måste upprätta förteckning öfver kyrkans egendom, men ej afyttra något däraf, han skulle bestämma om arbete på vissa söndagar och högtidsdagar fick medgifvas jordens brukare samt tillse, att sön- och helgdagar högtidlighöllos och att i hvarje kyrka skulle finnas en sten, så stor att på densamma "hostian"